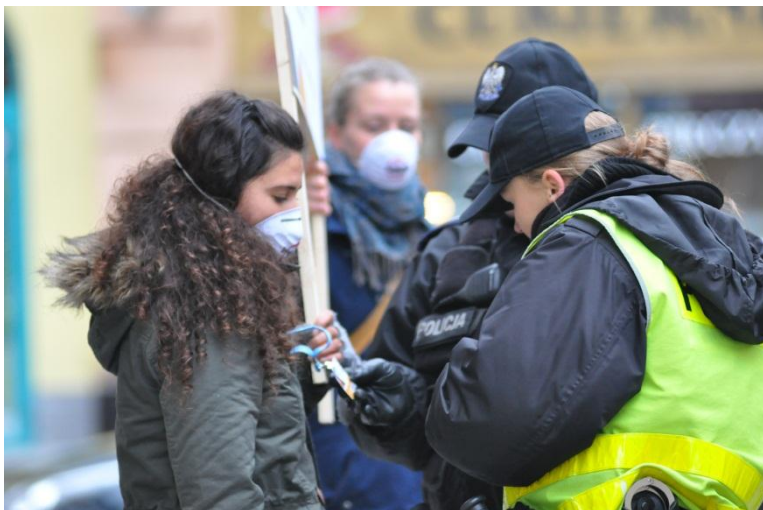

Legitymowanie - obowiązki i prawa policjantów

Legitymowanie jest to ustalenie lub potwierdzenie tożsamości osoby. Istnieje wiele przyczyn legitymowania. Najczęściej wykonuje się je w celu rozpoznania, zapobiegania oraz wykrywania sprawców przestępstw i wykroczeń, ustalania świadków zdarzeń powodujących naruszenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa, a także między innymi w celu poszukiwania osób zaginionych i ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości. Funkcjonariusze Policji dokonują legitymowania również na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego.

Legitymowanie bardzo często mylone jest z zatrzymaniem, jednak są to dwie różne czynności. Zatrzymanie sprowadza się do ingerencji w konstytucyjne prawo do wolności, a więc polega na krótkotrwałym jej pozbawieniu, co oznacza, że zatrzymany nie może się swobodnie przemieszczać ani kontaktować z innymi osobami. Natomiast legitymowanie jest czynnością administracyjno – porządkową, podczas której nie dochodzi do naruszenia godności ludzkiej ani praw człowieka. Podstawą prawną legitymowania jest *Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku*, a dokładnie art. 15 ust. 1 pkt 1, który traktuje o tym, że policjanci podczas przeprowadzania czynności operacyjno – rozpoznawczych, dochodzeniowo – śledczych i administracyjno – porządkowych mają prawo do legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów*, przystępując do legitymowania każdy policjant jest obowiązany podać swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, a także podstawę prawną i przyczynę podjęcia czynności służbowej. Ponadto policjant nieumundurowany ma obowiązek okazać legitymację służbową, a na żądanie osoby, wobec której podjęto czynność legitymowania, musi umożliwić spisanie zawartych w niej danych. Po zakończeniu czynności służbowych, policjant informuje osobę o prawie złożenia zażalenia do prokuratora na sposób przeprowadzenia legitymowania.

Należy pamiętać, iż brak dowodu osobistego nie jest powodem do odstąpienia od legitymowania. Dokumentem, na podstawie którego policjant może ustalić tożsamość osoby, jest paszport czy inny dokument z fotografią i z indywidualnym oznaczeniem, tj. serią lub numerem. W sytuacji, gdy legitymowany nie posiada przy sobie żadnych dokumentów, jego tożsamość może być ustalona na podstawie oświadczenia ustnego, jednak wcześniej policjant ma obowiązek pouczyć go o treści art. 65 § 1 Kodeksu Wykroczeń, cyt.: *„Kto umyślnie wprowadza w błąd organ państwowy lub instytucję upoważnioną z mocy ustawy do legitymowania co do tożsamości własnej lub innej osoby, co do swego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania, podlega karze grzywny.”*

Natomiast w przypadku odmowy okazania ww. dokumentu, osoba legitymowana może zostać doprowadzona do jednostki Policji w celu ustalenia jej tożsamości. W takiej sytuacji policjant ma obowiązek pouczyć ją o treści art. 65 § 2 Kodeksu Wykroczeń, tj.: *„Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi nie udziela właściwemu organowi państwowemu lub instytucji, upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości lub dokumentów co do okoliczności wymienionych w § 1”*.

Tożsamość osoby może być również ustalona na podstawie oświadczenia osoby trzeciej, której tożsamość została ustalona na podstawie okazanego dokumentu tożsamości.

Natomiast od czynności legitymowania policjant może odstąpić, w sytuacji gdy zna osobiście osobę legitymowaną.

**st. sierż. Natalia de Laurans,
KP Metra Warszawskiego
foto KSP**